
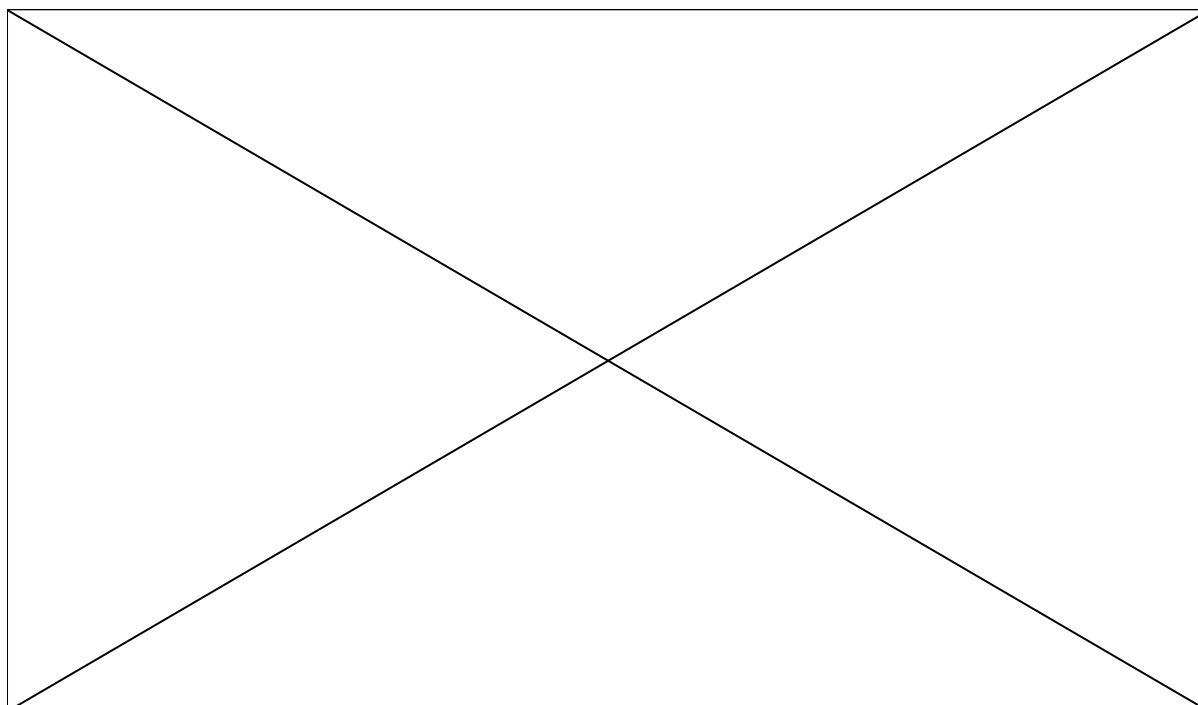

Heti retro: Linda a szoftvertolvajok ellen

 2010.11.04. 12:00 Stöki

Ez most kicsit alibiposzt lesz, marha sok dolgom volt az elmúlt napokban, nem nagyon volt időm retrózni. Remek alkalom viszont ez arra, hogy elővegyük a magyar tévésorozat-gyártás egyik gyöngyszemét, ami itt már több kommentben is előjött – és hogy ellenőrizzük, mennyire van köszönőviszonyban a valóság és a fikció. Természetesen a [Linda első évadának 9. részéről](#) van szó, aminek roppant ígéretes a címe: Software. Aki még nem látta esetleg ezt a részt, [megnézheti](#) az MTV netes archívumában, de egy gyorstalpalót ad a lenti galéria is (örök hála érte kollégámnak, naknak, aki megtalálta az epizódot a weben és szorgosan gyártotta a screenshotokat belőle).

Szóval Linda, Babetta, vállalhatatlan frizurák, „Íí-jjá!” kiáltások (ami legalább annyira emblemikus volt, mint Doctor Justice – ejtsd: justice – [„kiaiii”](#) üvöltése), és persze nyolcvanas évek. Az epizód központi konfliktusa egy szoftverlopási ügy: pár magyar játékokat készít francia exportra, de ezeket egy belső ember folyamatosan lopkodja, sőt egy gyilkosság is történik. „Szoftvert adunk el nekik, számítógépprogramokat” – mondja az egyik szereplő az ügyfeleiről. „Futball, baseball, rókavadászat, tudja.” Majd hozzáteszi: csak a teljesen új játékokat lehet készíteni a már telített piacra, olyan játékokat, amik nem is hasonlítanak a korábbiakra. Mi volt ezzel szemben a valóság? A magyar játékfejlesztés fellegetése akkoriban a Novotrade volt. A rész 1984-ben készült, amikor még valóban voltak olyan törekvések a cégnél, hogy támogatták a belső, kreatív projekteket, de sokkal inkább jellemző volt a sikeres brandek nyúlása (így készült a Videoton megrendelésére magyar Pong, magyar Space Invaders, magyar Jumping Jack, és még sorolhatnám). A későbbiekben pedig a sikerjátékok konzolos portolása lett az egyik fő profil. Szóval a Novotrade vitorláját igazából

sosem a fene nagy eredetiség dagasztotta. A külföldi export stimmel, a Videotont leszámítva gyakorlatilag csak nyugati piacra dolgoztak (és ugye a rendszerváltás után amerikai tulajdonosa is lett az akkor már Appaloosa névre átkeresztelt cégnek).

Nézzük meg kicsit az epizódban szereplő gépparkot is! Ez ugye egy C64, még ilyen rossz minőségű képen is könnyen felismerhető:

De mik ezek a rejtélyes masinák, amiken Veszprémi Linda megtanul programozni? (Sőt, készít is egy játékot, amiben birkákat kell terelgetni.)

Az előbbi gépet a billentyűzete elárulja: ez bizony egy ICL, vagyis az International Computers Limited nevű egykori brit cég számítógépe. Az ICL 1968-ban alakult, és főként a brit közsférának gyártott gépeket (bár voltak külföldi megrendelői is). A hetvenes évek végén már elkezdtek fejleszteni a [saját pc-iket](#) is, ezek egy másik cég, a RAIK 8085-alapú hardvereit licencelték. Két sorozatot is készítettek ezekből a pécékből, mindegyik ötnegyedes floppival és 5 megahertzes procival került forgalomba, a modellek igazából csak RAM-ban (64

vagy 256 kilobájt) és vinyóméretben (amelyikben volt, abba 5 vagy 10 megás került) különböztek – illetve a fejlettebb ICL pécéken egyszerre akár hárman is dolgozhattak.

Vicces egyébként, hogy az epizódban Linda kap egy „kis kézi egységet”, hogy otthon is tudjon dolgozni – és el is rak a táskájába egy sima ICL-billentyűzetet, amit ugyan lehet otthon nyomkodni, de gép nélkül nem sokat ér.

Az ICL a pc-gyártás előtt mainframe-eket készített, az [ICL 2900](#) elég híres nagygépes rendszer volt, az epizódban látott narancssárga házas rettenet ennek egy terminálja, az ICL 7561:

Az ICL-nek több alvállalata is volt, ezeket apránként elkezdtek privatizálni még a Thatcher-éra alatt, aztán az anyacéget a Fujitsu vette meg, és 2002-ben végleg elveszett az ICL név, amikor átkeresztelték Fujitsu Services-re. Engem csak az érdekelne, hogy miként kerülhettek ICL-gépek egy magyar tévésorozatba? Linda miért nem a magyar csodagép [HT-1080Z](#)-n tanul programozni, ami már létezett a forgatáskor? Aki esetleg tudja a választ, írja meg a kommentekben.

Érdekes még az epizódban a magnókazettás szál. Azt ugye egy [korábbi posztban](#) bővebben leírtam már, hogy milyen bevett módszer volt a kazettára történő adatrögzítés a nyolcvanas években, a rögzítendő program byte-jait hangfrekvenciás jelekké alakítva tárolták a kazettákon. Ha egy ilyen kazettát a magnóba tettünk, borzalmas csipogást és prüttyögés volt a jutalmunk. Ezt a csipogást az epizódban többször hallani is – aztán kiderül, hogy a rosszfiú éppen ilyen jelek telefonos továbbításával csempészi ki a programokat a konkurenciának. Ami azon túl, hogy igazi high-tech bűnözés volt egy 1984-es tévéepizódban, még hihető is, hiszen programsugárzás nálunk volt ugye tévén és rádión keresztül is.

Végül – bár ez már offtopic –, elég vicces és átlátszó, hogy mivel az epizódban túl eseménytelen és vérszegény lett a számítógépes bűnözés, a forgatókönyvírók belekevertek egy Opelrel átvert huligánbandát is a sztoriba, hogy több verekedős rész legyen. Na és ki a

Coper András néven a stáblistában említett egyik forgatókönyvíró? Csak tegyük be még egy p-t a vezetéknevébe, és megkapjuk a [választ](#).

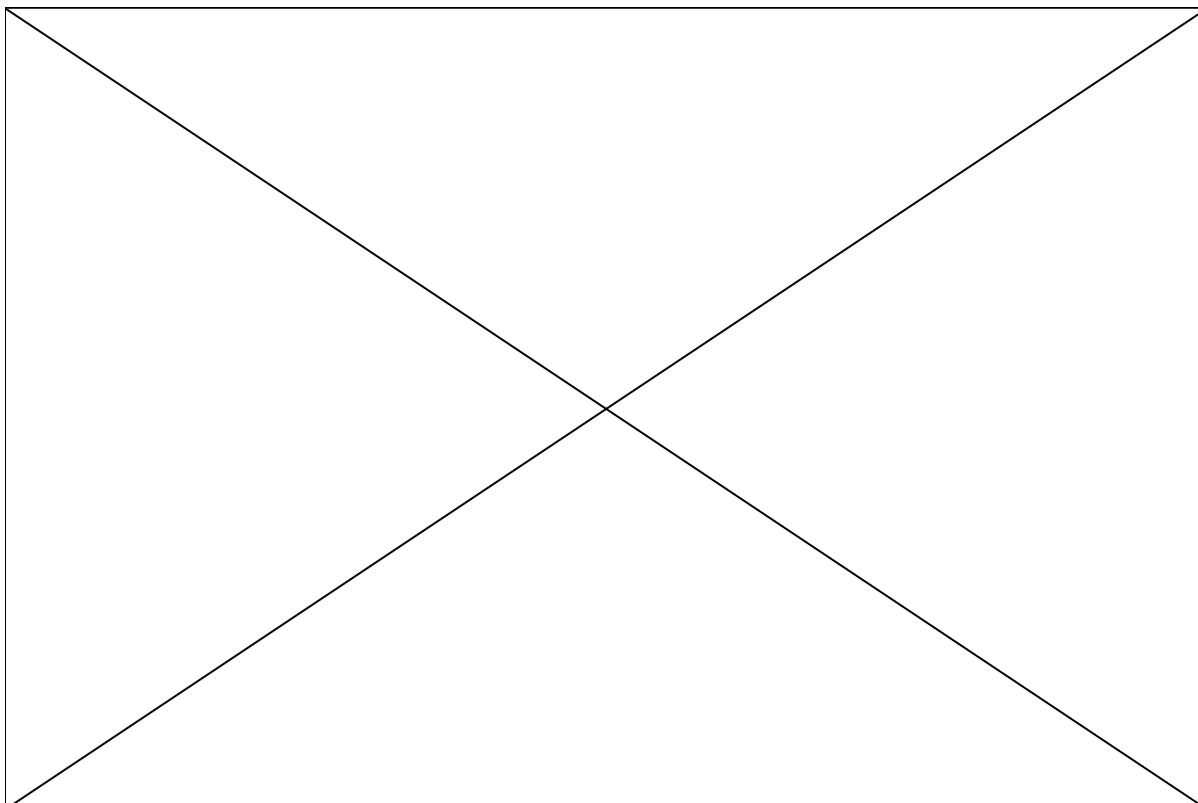
Jövő héten vagy a [múlt heti szavazás](#) nyertese jön a rovatban (ahogy látom, a Lemmings éppen kezdi lenyomni a Populoust), vagy egy újabb meglepetés, attól függ, összejön-e. Addig is búcsúzom a Linda-epizód végén elhangzó tanulsággal: *Hiába, ez a számítertechnika életveszélyes dolog!*

Így kerültek nyugati számítógépek egy Linda-epizódba

2012.10.14. 16:21 [Stöki](#)

Két éve [megemlékeztem arról](#), hogy a magyar sorozattörténelem feledhetetlen karatés rendőrlánya, Linda az egyik epizódban szoftver tolvajokat hajkurászott. Akkor utánanéztem, hogy a sorozatban ICL gépek is szerepeltek, és feltettem a nem költőinek szánt kérdést: miként kerülhettek ICL-ek egy magyar tévésorozatba? Az ICL vállalat ugyanis főleg a brit közsférának gyártott gépeket, a hetvenes évek végén már elkezdtek fejleszteni a saját pc-iket is, de a Lindában egy mainframe gép virít, illetve azok termináljai. Az epizódot pedig 1984-ben adták le, a nyolcvanas évek első felében pedig nem volt egyszerű nyugati számítógépeket beszerezni (főleg mainframe-et), közülük több Cocom-listás volt.

Most két év után TopiMedve fedőnevű kommentelőnk megfejtette a rejtélyt. Mint írja, az epizódban látható gép az ICL 2957-es (ezek szerint jól tippeltem a 2900-es sorozatot), ami a Comporgan Rendszerház tulajdona volt ekkor. Gondolom, sokaknak nem mond semmit a név (nekem is utána kellett nézmem): a Comporgan akkoriban főleg abból élt, hogy magyar szoftvereseket közvetített külföldre, ezeknek a bér munkáknak köszönhetően pedig elég jó nyugati kapcsolataik voltak. Ezek után nem meglepő, hogy ICL gépek is voltak a cégnél (olyan is akadt, hogy a külföldi partnerektől jöttek ide dolgozni). A Linda producerei pedig valamiért a Comporgant kérték meg, hogy hadd forgassák náluk a számítógépes jeleneteket – ha kicsit figyelmesebben nézem végig az eredeti posztba beágyazott galériát, ez nekem is feltűnhetett volna –, így kerültek ICL-ek az ominózus epizódba.

A további részletekért lásd a fenti galériát (meg persze [az eredeti posztot](#)), illetve inentől átadom a szót TopiMedvének:

A fenti képen, ahol Linda egy széken ül, a középpontban egy terminál látható, ez bizony a Comporgan Rendszerház Közös Vállalat Bég utcai székháza, abból is a fiatalabb épület /később a Vico birodalom vette meg/. Az összes kép, ahol a Comporgan-beli felvétel látható, itt készült. Linda feje felett van egy Comporgan logo is. A jobb hátsó részen pedig egy piros ajtó-ablak együttes van. 1987-1988 között minden munkanapon beléptem azon az ajtón, a Cardkey nevű, mágnesekkel felszerelt beléptetőkérdőív terminált használva.

Az egyik képen a terminál mögött látszik három szalagos egység is. Ez bizony az ICL system 2957-es gép, ami a Comporgan tulajdona volt ekkor. A gépteremben ez a mainframe három szalagos egységgel és 2x5 disk drive-al állt, maga a gép három nagy szekrény volt, plusz a perifériák. Volt a gépteremben még egy Wang VS65 minigép is, két disk drive-al, két terminállal. A jellegzetes fa ajtók nagy kerek üvegekkel is a Comporgan székház emeletén voltak találhatóak.

Köszönjük az értékes kiegészítést!

UPDATE: Egyrészt többen jelezték, hogy a nyolcvanas években máshol is voltak ICL gépek - ezek szerint a Cocom-lista nem volt már olyan szigorú ezekkel. Másrészt TopiMedve küldött három korabeli fotót a Comporgan gépeiről, gyönyörködjetek bennük.

